

ARQUEOLOGIA JACIMENT

L'última campanya d'excavacions als Vilars d'Arbeca ha posat les bases per marcar un itinerari visitable per aquesta fortalesa ibèrica de més de 2.700 anys d'antiguitat. El jaciment ha vist confirmada aquesta setmana una nova subvenció que permetrà en els pròxims mesos museïtzar l'enclavament i obrir-lo de forma regular als visitants.

Els Vilars d'Arbeca s'arregla' per a les visites

Una subvenció de 332.000 euros servirà en els pròxims mesos per museïtzar el jaciment i marcar un itinerari per passejar per la fortalesa ibèrica || A l'última excavació troben un penjoll típic de la joieria de bronze del segle VI aC.

J. BALLABRIGA

[ARBECA] Cada vegada falta menys perquè la fortalesa ibèrica dels Vilars d'Arbeca s'obri al públic de forma regular, amb un itinerari marcat per l'interior del jaciment i un horari de visites. Després de 25 anys d'excavacions arqueològiques, aquest enclavament de més de 2.700 anys d'antiguitat només mostra al públic la seua riquesa i singularitat durant les jornades de portes obertes que se celebren una o dos vegades a l'any.

Aquesta setmana s'ha posat la primera pedra per solucionar-lo. Els Vilars rebrà una subvenció de 332.000 euros procedent del programa de Desenvolupament Rural Sostenible establert entre la conselleria d'Agricultura i el ministeri de Medi Ambient. Una injecció econòmica que ha de servir en els pròxims mesos per arreglar un recorregut de visites per l'interior d'aquesta fortalesa ibèrica que segueix sent un gran enigma. I és que en l'època en què encara no havien desembarcat els grecs a Empúries, la majoria d'habitants de la península Ibèrica vivien en simples barraques i cabanes. No obstant, a poca distància d'on avui s'aixeca la localitat d'Arbeca, hi va haver una petita comunitat

Una quarantena d'arqueòlegs i estudiants de diverses universitats van participar en les últimes excavacions.

que va construir una fortalesa inexpugnable, amb una gran muralla torrejada que envoltava les cases, una fossa inundable i fins i tot una barrera de pedres clavades a terra entorn del conjunt. Les primeres preguntes que han intentat de resoldre els arqueòlegs són òbvies: per què tanta defensa?, qui podien ser els enemics? i també per què es va abandonar la fortalesa uns 400 anys després d'haver-la construït?

LA DADA

25

ANYS D'EXCAVACIONS

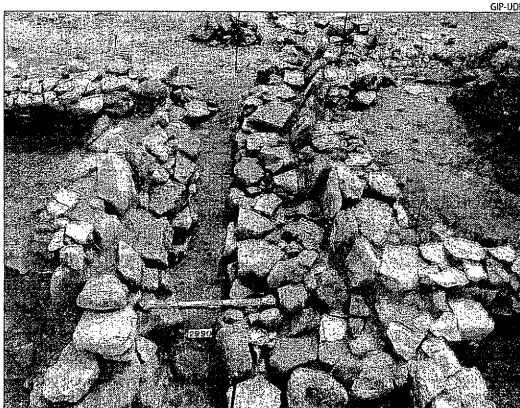
El catedràtic de prehistòria de la Universitat de Lleida, Emili Junyent, dirigeix des del 1985 les excavacions arqueològiques al jaciment dels Vilars d'Arbeca, datat aproximadament entre els anys 750 i 325 aC.

L'arqueòleg Emili Junyent va quedar fascinat per aquest poblat, únic entre els centenars existents d'aquesta època ibèrica a Catalunya. Al capdavant del Grup d'Investigació Prehistòrica de la Universitat de Lleida, Junyent somia amb trobar aquestes respostes. Per això, cada estiu —sempre que arribin les corresponents subvencions— dirigeix una campanya d'excavacions al jaciment. Aquest passat mes de setembre, unes qua-

ranta persones van participar a la campanya ja número 26 subvencionada per la Generalitat. Estudiants de la UdL i d'altres universitats catalanes i espanyoles, així com algun procedent d'Itàlia i el Regne Unit, van de fer afiar la calor del final de l'estiu per avançar en la investigació arqueològica i preparar el projecte de recorregut de visita per al públic.

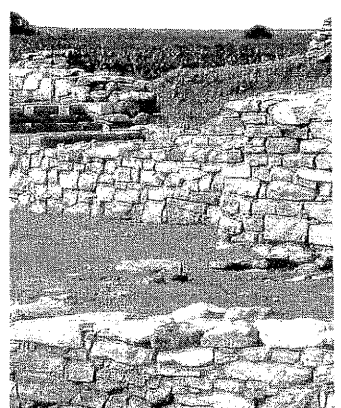
En primer lloc, es va començar l'excavació del camp fris que va confirmar que la barrera de pedres clavades no protegia la primera fortalesa sinó que la seua construcció va ser posterior. Els treballs també van permetre ampliar la part que es mostrarà al públic. En aquesta última campanya també es va excavar la canalització que substituïa el camp fris com sistema defensiu avançat. Finalment, l'excavació també va permetre assolir dos fases constructives de finals del segle VI i pr

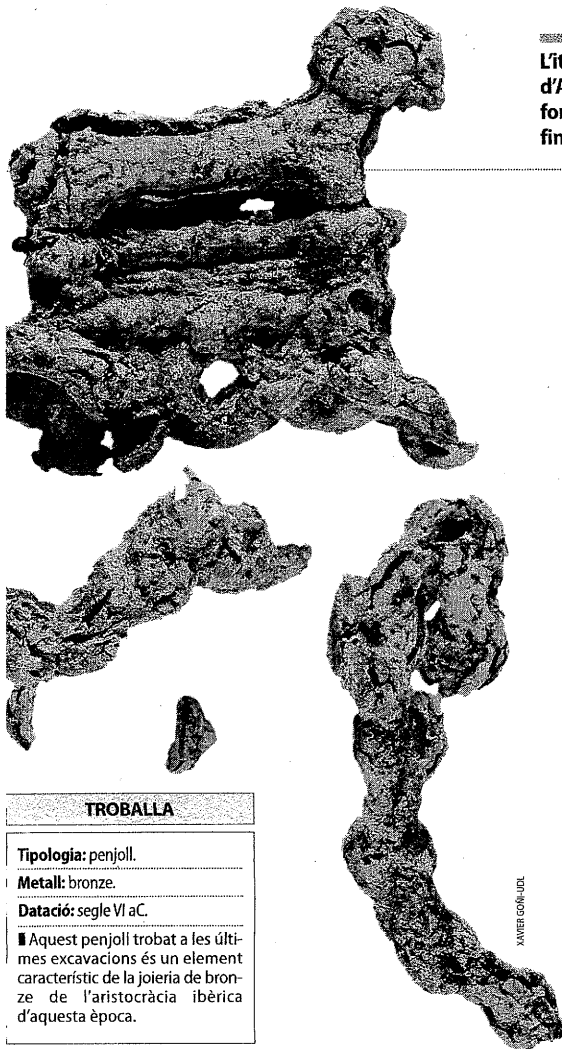

Un dels carrers apareguts en les excavacions de l'estiu passat.

Excavació, el passat setembre, a la fossa inundable.

TROBALLA

Tipologia: penjoll.

Metall: bronze.

Datació: segle VI aC.

■ Aquest penjoll trobat a les últimes excavacions és un element característic de la joieria de bronze de l'aristocràcia ibèrica d'aquesta època.

L'itinerari de visita pel jaciment dels Vilars d'Arbeca permetrà passejar per l'interior de la fortalesa seguint el traçat del carrer original de finals del segle VI aC.

Una quarantena de persones van participar el passat mes de setembre al curs d'arqueologia de la UdL i campanya número 26 de les excavacions a la fortalesa dels Vilars.

PORTES OBERTES

Visitants atenen l'explicació del guia durant el Cap de Setmana Ibèric celebrat els dies 2 i 3 d'octubre.

AMICS DE VILARS

El gegant ibèric dels Amics de Vilars també va visitar la fortalesa.

ACTIVITATS

El repte de futur, mantindre viu el jaciment

■ La jornada de portes obertes que se celebra cada any a començaments d'octubre durant el Cap de Setmana Ibèric que organitza el Museu d'Arqueologia de Catalunya és una de les poques activitats de cara al públic que poden desenvolupar-se fins ara a la fortalesa dels Vilars. Per Emili Junyent, aquest serà un dels reptes de futur d'aquest jaciment arqueològic una vegada s'hagi completat la seua recuperació i es construeixi un equipament museístic. "Com passa amb molts enclavaments arqueològics, és necessari el suport continu de les administracions públiques, no només dels ajuntaments, per generar activitats de forma regular, ofertes canviants per als visitants, en definitiva, mantindre viu el jaciment", afirma Junyent. L'associació Amics de Vilars (www.amicsdevilars.com) fa ara una tasca exemplar en aquest sentit.

mera meitat del V aC., que fins ara no havien estat investigades. Van aparèixer així el carrer, les voreres i el canal central per on corria l'aigua i les façanes de les cases situades a un i altre costat. Entre les troballes, es pot destacar un motlle d'un cisell de bronze i un penjoll zoomorfe en forma de mascle cabrum. Aquest, que està sent restaurat al laboratori d'arqueologia de la UdL, "és particularment interessant: l'animal està situat sobre una ba-

se rectangular decorada amb un motiu de cordes i incisions; té una anella a l'esquena i unes altres tres sota aquesta base de les quals pengen llargues cadenes amb motius terminals esfèrics. Es tracta d'un dels elements més representatius i característics de la joieria de bronze de l'aristocràcia ibèrica del segle VI aC.", va explicar Junyent.

Un motiu més per continuar excavant a la recerca dels secrets dels Vilars.

